

30. neděle v mezidobí

Liturgické texty

1. čtení: Ex 22,20-26

Žalm: 18,2-3a.3bc-4.47+51ab

2. čtení: 1 Sol 1,5c-10

Evangelium: Mt 22,34-40

Dnešní první čtení je samozřejmě vybráno jako ilustrace k slovům Pána Ježíše v dnešním evangelním úryvku. Miluj Boha nade všechno a bližního jako sama sebe. Jak jednoduché, alespoň na první pohled.

První čtení představuje několik veršů z takzvaného kodexu zákona. Je však velmi vhodné si tento zákoník, nebo dnes alespoň 22. kapitolu Exodu, přečíst celou. Větu o přijímání uprchlíků přímo předchází věta "*Kdo by obětoval bohům a ne samotnému Hospodinu, propadne klatbě.*" Nesužovat přistěhovalce a vítat ho jsou dvě různé věci. Je velmi snadné zjednodušit příkaz lásky, jak ho dnes slyšíme od Pána, na zvaní a vítání imigrantů. Český ekumenický překlad Bible mimochodem nepoužívá slovo "přistěhovalec", ale "host". A myslím, že mezi hostem a přistěhovalcem, především co do jejich chování může být velký rozdíl.

Možná by toto někdo mohl nazvat slovíčkařením a snahou nějak obejít Pánův příkaz, tak jak to konec konců dělali farizeové. Když je někdo v nouzi, je třeba mu pomoci. Ano, ale ne za cenu toho, že sebe sama člověk tím samým uvrhne do podobné nouze. Je potřeba dbát na potřebu proporcionality prostředků a cílů. Jednotlivec jistě může dostat od Boha zvláštní povolání zříci se všeho a všechno rozdat, ale to nelze brát jako univerzální pravidlo. I mezi bližními jsou bližší a vzdálenější. Nikdo například není nucen k tomu, postarat se o cizí dítě tím, že obětuje své vlastní. Pojdme se tedy podívat přímo na text evangelia. Ale dojde i na druhé čtení.

První přikázání zní "miluj Boha nade všechno", druhé pak "miluj bližního jako sebe" a obě jsou spojeny v jedno. První nemá žádnou hranici. Nikdy nemůžeme říci, že už jsme Boha milovali dost a že jsme tedy toto přikázání splnili. Svatý Pavel ve Velepísni lásky (1 Kor 13) říká, že láska nikdy nepřestává. Až dosáhneme patření na Boha v nebi, nebudeme v něj už potřebovat věřit ani doufat. Víra a naděje pomínou, dojdou naplnění. Ale láska ne. Ta bude trvat "celou věčnost". Nikdy se nevyčerpá.

Druhá část přikázání lásky má v sobě obsaženou míru "miluj bližního *jako sebe*". Nabízí se tedy otázka, jak milujeme sebe. V čem spočívá láska k sobě. Co člověk, to možná odpověď. Co si pro sebe přeji? V čem vidím své štěstí? V čem nacházím pro sebe dobro? **Milovat znamená chtít dobro.** Je to tedy především otázka vůle a rozumu. *Chci* - vůle. *Dobro* - co to je - rozumové poznání. City a vášně se mohou přidat, nemohou však zastoupit ani rozum, ani vůli. Co nám tedy říká rozum, osvícený vírou, o tom, jaké je naše největší dobro? Největším dobrem člověka není ani zdraví, ani dlouhý pohodlný život, ani bezplatná lékařská péče, ani dokonalý systém sociálních dávek. Dokonce ani "láska" v podobě, jak ji v dnešní přeseexualizované době chápe svět. **Největším dobrem člověka je Bůh.** Milovat sebe správně znamená chtít pro sebe Boha. Chtít ho "vlastnit", "uchvátit", "dosáhnout". Dostat se k němu a vidět ho. Dívat se na něho v "blaženém patření". A teď slyšíme Pána, jak nám prikazuje milovat bližního jako sebe. To tedy znamená přát mu to, co přejeme sobě. Boha samotného. Láska se nikdy nemůže scvrknout na jakkoliv propracovaný humanismus. Církev se nikdy nemůže scvrknout na charitu.

Pán Ježíš posílá své přátele - ty, kteří už ho mají, už jsou s ním - k těm, kteří ho ještě neznají a nemají. Úspěch této mise není vždy zaručený. Někdy je třeba vytřepat si prach z obuvi na znamení odmítnutí. Ani Bůh, ani ti, které posílá, si takové odmítnutí nepřejí. Protože milují lidi, chtějí aby ti, ke kterým přicházejí, byli s Bohem. Ve hře je však i chtění a svoboda druhé strany. Každopádně, sám Pán s bolestí konstatuje, že ne všichni dosáhnou cíle, kterým je Bůh a nebe. Někteří, možná mnozí, ho odmítnou.

V dnešním úryvku z prvního listu Soluňanům jim svatý apoštol Pavel děkuje, jak ho přijali a jak se zpráva o jejich lásce rozšířila po celé Makedonii a Achaji. Díky bratrské lásce Pavlově a Soluňanů se tedy šířila víra v Boha po tamních krajích. A jsme u toho - milovat bližního a sebe znamená přát bližnímu a sobě samotnému Boha a nic míň a tohoto cíle se zcela jistě dosahuje na živném substrátu praktické služby a pomoci. Pokud ale skončíme u čistě hmotné pomoci a jakéhosi všelidového bratrství a nepokračujeme dál a nemáme zájem druhé přivést k Bohu, stavíme samý obsah slova láska na hlavu. Lidské bratrství není myslitelné bez Božího otcovství.

Člověk se nestává bratrem ostatních lidí automaticky tím, že se prostě narodí. Rodíme se se *schopností* milovat druhé a milovat Boha. Můžeme dokonce říci, že právě tato schopnost v nás představuje onen "obraz Boží", ke kterému jsme byli stvořeni (Genesis 1, 26). Tuto schopnost ale musíme naplnit - převést ji z čisté potence - možnosti, k uskutečnění. Rodíme se do stavu bez přátelství s Bohem - tento stav nazýváme "dědičným hříchem". Z tohoto stavu se dostáváme tak, že díky Boží milosti - lásce toho, který nás miluje dřív než my jeho - v Boha uvěříme, doufáme, a že si ho zamilujeme. Tak se pro něj rozhodneme jako pro své největší dobro. Pak se s ním křtem spojíme díky tomu, který je prostředníkem mezi člověkem a Bohem - díky Ježíši Kristu, který řekl, že nikdo nepřichází k Otci, než skrze Něho. On poslal apoštolů jako misionáře a uložil jim, aby kázali, učili a křtili ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Toto je odkaz jeho lásky a výraz jeho touhy po nás.

Přesně v tomto duchu se Pán Ježíš modlí svou velekněžskou modlitbu:

"Nyní jdu k tobě, ale toto mluvím ještě na světě, aby v sobě měli plnost mé radosti. Dal jsem jim tvé slovo, ale svět k nim pojal nenávisť, poněvadž nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého. Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa.

Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda. Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. Sám sebe za ně posvěcuji, aby i oni byli v pravdě posvěceni. Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal.

Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno - já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne.

Otče, chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já; ať hledí na mou slávu, kterou jsi mi dal, neboť jsi mě miloval již před založením světa. Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal, a také oni poznali, že jsi mě poslal. Dal jsem jim poznat tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně, a já abych byl v nich." (Jan 17, 13-26).

Váš Otec Karel